

પણ આ અવસર હમણાં જ ઉજવાઈ ગયો છે ત્યારે પ્રદૂષણની સમસ્યાને વૈશ્વિક દૃષ્ટિકોણથી સમજવી પ્રાસંગિક અને રસપ્રદ બની રહેશે. બ્રિટાનિકા એનસાઈક્લોપીડિયાના આધારે જ હવાઈ પ્રદૂષણની સમસ્યા બે હિસ્સામાં સમજીએ. એક, ભારતમાં હવાઈ પ્રદૂષણની સમસ્યા, તેનાં કારણો, તેની અસરો અને તેનો ઉકેલ તેમજ વૈશ્વિક સ્તરે હવાઈ પ્રદૂષણની સમસ્યા. તેના કારણો અને તેની અસરો.

ભારતમાં હવાઈ પ્રદૂષણની સમસ્યા, અને તેના કારણો, તેની અસરો અને તેનો ઉકેલ:

ભારતની વસ્તી અને શહેરીકરણના વધતા પ્રમાણ ઉપરાંત ભારતમાં હવાઈ પ્રદૂષણનું સૌથી પ્રભાવી કારણ ઔદ્યોગિક કચરાના કારણે ફેલાતું પ્રદુષણ છે. ઔદ્યોગિક કચરાના કારણે હવામાં ખાસ કરીને સલ્ફર ડાયોક્સાઈડ અને નાઈટ્રોજન ઓક્સાઈડ જેવા વાયુઓ ભળે છે જે એસિડના વરસાદ (એસિડ રેઈન)નું નિમિત્ત બની શકે છે. એ જ રીતે આજના સમયમાં વધેલું વાહનોનું પ્રમાણ અને તેમાંથી નીકળતો ધુમાડો પણ હવાઈ પ્રદુષણ માટે નિમિત્તરૂપ બને છે. ભારતમાં વાહનોનું પ્રમાણ આ રીતે એકદમ વધ્યું છે તેમાં વળી આપણે ત્યાં બિનઆયોજિત રીતે અને આડેધડ રીતે થતું શહેરીકરણ પણ સીધી કે આડકતરી રીતે જવાબદાર બન્યું છે. શહેરમાં રહેતા પરિવારોમાં જેટલા સભ્યો હોય, લગભગ તેટલાં જ વાહનો પણ હોય જ છે એ રીતે આ સમસ્યાના વ્યવહાર પાસાને અસરકારક રીતે સમજી શકાય તેમ છે. આ ઉપરાંત જે તે વાહનોમાં વપરાતા એન્જિનોના જૂના તેમજ નવા પ્રકારો તેમજ જૂના

પ્રકારના એન્જિનો પર મુકાયેલા પ્રતિબંધોનું પ્રમાણ એ પણ વાહનોથી ફેલાતા હવાઈ પ્રદૂષણ અને તેના પર નિયંત્રણ મૂકવા માટે થયેલા પ્રયાસોનું વધુ એક વ્યવહાર પાસું છે. વળી, દિલ્હીમાં જ થોડા સમય પહેલા અમલી બનેલી ચોક્કસ દિવસ મુજબની વાહન વ્યવહારની ઓડ-ઈવન (Odd-Even) પ્રથા પણ હવાઈ પ્રદૂષણના નિયંત્રણના પ્રયાસનું વધુ એક વ્યવહાર ઉદાહરણ ગણી શકાય.

વળી, ખેતી ક્ષેત્રે ખાસ કરીને ભારતનાં કેટલાંક રાજ્યોમાં જૈવ રાસાયણિક ખાતર અને જંતુનાશક દવાઓનો વધેલો ઉપયોગ અને નીંદામણ તેમજ અન્ય ખેતીલક્ષી કચરાનું વધુ પડતું દહન પણ ભારતમાં હવાઈ પ્રદૂષણ વધારવામાં નિમિત્ત બને છે. આ ઉપરાંત ભારતના શહેરોમાં હવામાં ઉડતી ધૂળનું આવરણ પણ ચિંતાજનક રીતે ઘેરું બનતું જાય છે. આ ઉપરાંત વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ એટલે કે કચરાને યોગ્ય રીતે ઠેકાણે પાડવો એ પણ ભારતમાં એક જટિલ મુદ્દો છે. બ્રિટાનિકા એનસાઈક્લોપીડિયા મુજબ ભારતમાં વાર્ષિક ૬૨ મિલિયન ટન જેટલો સોલિડ મ્યુનિસિપલ વેસ્ટ ઉત્પન્ન થાય છે. અહીં માત્ર ઉલ્લેખ ખાતર પણ એ નોંધવું રહ્યું કે ભારતમાં જળપ્રદુષણ પણ એક ગંભીર સમસ્યા બની રહ્યું છે. એ જ રીતે ભારતમાં ધ્વનિ પ્રદૂષણની સમસ્યા પણ ગંભીર બની રહી છે.

ભારતમાં આ જટિલ સમસ્યાના ઉકેલ માટે પણ ઘણું કામ થયું છે. ૧૯૭૪માં કેન્દ્રિય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડની સ્થાપના થઈ હતી. એ ઉપરાંત પણ અત્યારસુધીમાં સરકારે પ્રદૂષણ નિયંત્રણ માટે તમામ સ્તરે ઘણી યોજનાઓ અમલમાં મૂકી છે. એમાં

આર્યન એલિગન્સ

LUXURIOUS 3 BHK & SHOPS

વિનય ધગીયા 98981 73761 / 97264 43197

NR.RIVERFRONT, CHANDRANAGAR BRTS, PALDI, AHMEDABAD

20% PAY NOW* 80% ON POSSESSION

50+ AMENITIES 2 ALLOTTED CAR PARKING

3 MAIN ROAD

3 SIDE OPEN

CORNER PROJECT

BALCONY

RERA NO : MAA12444

Brahmkshatriya Hitechchhu

69

December-2025